

Wiadomości Botaniczne 58(1/2): 68–71, 2014

**II OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA
NAUKOWA POLSKIEGO TOWARZYSTWA
BOTANICZNEGO (ODDZIAŁ BIAŁOSTOCKI)
„RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA
– OD KOMÓRKI DO EKOSYSTEMU.
ROŚLINY I GRZYBY W ZMIENIAJĄCYCH
SIĘ WARUNKACH ŚRODOWISKA”
(BIAŁYSTOK, 6–7 WRZEŚNIA 2013)**

**Second All-Polish Scientific Conference
of the Polish Botanical Society, Białystok
Branch ‘Biological diversity – from the
cell to the ecosystem. Plants and fungi in
changing conditions of the environment’
(Białystok, Poland, 6–7 September 2013)**

W dniach 6–7 września 2013 roku w Sali Audytoryjnej Biblioteki Uniwersytetu w Białymstoku odbyła się II ogólnopolska konferencja naukowa pt. „Różnorodność biologiczna – od komórki do ekosystemu. Rośliny i grzyby w zmieniających się warunkach środowiska”, zorganizowana przez Oddział Białostocki Polskiego Towarzystwa Botanicznego przy współpracy Uniwersytetu w Białymstoku, Politechniki Białostockiej i Uniwersytetu Medycznego oraz finansowym wsparciu Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Białymstoku. W skład Komitetu Naukowego konferencji wchodził: prof. dr hab. Elżbieta Romanowska z Instytutu Botaniki Uniwersytetu Warszawskiego, dr hab. Grażyna Łaska, prof. PB z Katedry Ochrony i Kształtowania Środowiska Politechniki Białostockiej i zarazem Przewodnicząca Oddziału Białostockiego PTB, dr hab. Iwona Ciereszko, prof. UwB (Instytut Biologii Uniwersytetu w Białymstoku), dr hab. Andrzej Bajguz, prof. UwB (Instytut Biologii Uniwersytetu w Białymstoku), dr hab. Mirosława Kupryjanowicz, prof. UwB (również z Instytutu Biologii Uniwersytetu w Białymstoku), dr hab. Bożena Kiziewicz z Zakładu Biologii Ogólnej Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku oraz

dr hab. Agnieszka Gniazdowska-Piekarska, prof. SGGW z Wydziału Rolnictwa i Biologii Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie.

Tematyka cyklicznej konferencji nawiązywała do zagadnień ubiegłorocznej Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej PTB, zorganizowanej przez Politechnikę Białostocką. Hasło przewodnie tegorocznej edycji to różnorodność biologiczna w kontekście zmieniających się warunków środowiska, także w ujęciu historycznym. Celem konferencji było pogłębienie wiedzy oraz próba przedstawienia złożoności przyrody w różnorodnych układach ekologicznych, w odniesieniu do funkcjonowania licznych procesów ekologicznych, oddziaływania czynników środowiskowych (w tym i zagrożeń) oraz określenie i podjęcie zdecydowanych działań na rzecz jej ochrony i monitorowania zachodzących zmian. Problematyka konferencji skupiała się na podkreśleniu wagi konieczności dbania o różnorodność biologiczną na wszystkich poziomach organizacji życia biologicznego, poprzez potrzebę jej wszechstronnej analizy, w odniesieniu do interdyscyplinarnych badań – genetycznych, fizjologicznych, biochemicznych, florystycznych, demograficznych i fitosocjologicznych.

Obrady pierwszego dnia konferencji rozpoczęły wystąpienia dr hab. Iwony Ciereszko, prof. UwB i prof. dr hab. Beaty Godlewskiej-Żyłkiewicz, Prorektora ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą UwB, które w imieniu Organizatorów powitały wszystkich zgromadzonych. Następnie goście i pozostali uczestnicy konferencji w imieniu władz Zarządu Głównego PTB oraz w imieniu władz Politechniki Białostockiej przywitała Przewodnicząca Oddziału Białostockiego PTB i zarazem Prorektor ds. Studenckich i Dydaktyki PB – dr hab. Grażyna Łaska, prof. PB. Swoją obecnością obrady uświetnili goście, autorzy referatów zamawianych, prezentowanych przez prof. dr hab. Elżbietę Romanowską z Instytutu Botaniki Uniwersytetu Warszawskiego i dr hab. Agnieszkę Gniazdowską-Piekarską

z Wydziału Rolnictwa i Biologii Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie.

Podczas konferencji wygłoszono 22 referaty (w tym 4 zamawiane, zgrupowane tematycznie w 5 sesji, z których każda kończyła się konstruktywną dyskusją. Poszczególne sesje referatowe prowadzili:

– dr hab. Iwona Ciereszko, prof. UwB – Sesja I (plenarna),

– dr hab. Agnieszka Gniazdowska-Piekarska, prof. SGGW – Sesja II (Biochemia i fizjologia roślin, część 1),

– dr hab. Andrzej Bajguz – Sesja III (Ochrona zasobów naturalnych),

– prof. dr hab. Elżbieta Romanowska – Sesja IV (Biochemia i fizjologia roślin, część 2),

– dr hab. Bożena Kiziewicz – Sesja V (Lichnologa i mikologia),

– dr hab. Grażyna Łaska, prof. PB – Sesja VI (Genetyka i monitoring zasobów naturalnych).

Pierwszą Sesję referatową (plenarną) poświęcono zagadnieniom z zakresu fizjologii roślin, paleoekologii i dydaktyki nauk przyrodniczych. Referat przedstawiony przez prof. dr hab. Elżbietę Romanowską (Uniwersytet Warszawski, Zakład Molekularnej Fizjologii Roślin) dotyczył środowiskowych i metabolicznych uwarunkowań fotosyntezy typu C₄. Proces ten – jak podkreśliła Referentka – charakterystyczny dla roślin rosnących w strefie tropikalnej i subtropikalnej, polega na wytworzeniu szeregu zmian anatomicznych i biochemicznych, zwiększających stężenie CO₂ celem eliminacji procesu fotooddychania. Taka adaptacja względem niekorzystnych warunków środowiska umożliwia tym roślinom szybki wzrost oraz przyrost biomasy. Drugi z referatów plenarnych, zaprezentowany przez dr hab. Agnieszkę Gniazdowską-Piekarską, prof. SGGW (Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, Katedra Fizjologii Roślin) dotyczył aspektu regulacji spoczynku i kiełkowania nasion. Referentka w swej prelekcji omówiła zagadnienia dotyczące funkcjonowania glebowego banku nasion, przedstawiła klasyfikację spoczynku nasion, mechanizmy jego ustępowania, rolę oddziaływań allelopacyjnych w procesie kiełkowania nasion, a także ich znaczenie w utrzymaniu różnorodności

roślin uprawnych. Trzeci z referatów zamawianych, przedstawiony przez dr hab. Mirosławę Kupryjanowicz (Uniwersytet w Białymstoku, Zakład Botaniki) omawiał prognozy zmian klimatycznych z punktu widzenia paleoekologa. Referentka podkreśliła, że w świetle danych paleoekologicznych obecny wzrost średniej globalnej temperatury powierzchni Ziemi niekoniecznie jest wynikiem oddziaływania czynnika antropogenicznego. Globalne ocieplenie klimatu może mieć podłoże typowo naturalne, związane ze zmienną aktywnością słoneczną, a takie oscylacje temperatury w przeszłości nie były niczym wyjątkowym. Ostatni z referatów w Sesji plenarnej, przedstawiony przez dr Alinę Stankiewicz (Uniwersytet w Białymstoku, Pracownia Dydaktyki Biologii) poruszył kwestię różnorodności biologicznej w edukacji szkolnej. Referentka dokonała analizy treści kształcenia dotyczących bioróżnorodności pod względem etapów kształcenia, celów ogólnych i szczegółowych.

Kolejne trzy referaty, zaprezentowane w ramach Sesji II, dotyczyły biochemii i fizjologii roślin. Mgr Martyna Pietrasz (Uniwersytet w Białymstoku, Zakład Biochemii Roślin i Toksykologii) przybliżyła rolę brassinosteroidów w odpowiedzi roślin na stres abiotyczny. Następnie, dr Bożena Kozłowska-Szerenos (Uniwersytet w Białymstoku, Zakład Fizjologii Roślin) zaprezentowała udział askorbinianu w odpowiedzi roślin na niekorzystne czynniki środowiska. Kolejny referat, mgr Anety Adamczuk (Uniwersytet w Białymstoku, Zakład Fizjologii Roślin) dotyczył udziału tlenu azotu w regulacji wzrostu i morfogenezy roślin w różnych warunkach środowiskowych.

W trakcie Sesji III dr hab. Grażyna Łaska, prof. PB (Politechnika Białostocka, Katedra Ochrony i Kształtowania Środowiska) przedstawiła demografię wybranych populacji roślin zielnych w długoterminowych badaniach eksperymentalnych w zmieniających się warunkach środowiska pod wpływem zaburzeń. Mgr inż. Aneta Sienkiewicz (Politechnika Białostocka, Katedra Ochrony i Kształtowania Środowiska) w swoim referacie omówiła stan zachowania i zagrożenie populacji *Pulsatilla patens* (L.) Mill.

pod wpływem zmiennych warunków środowiska przyrodniczego w Puszczy Knyszyńskiej. Możliwości zastosowania fitoindykacji i technik GIS w ocenie wybranych elementów środowiska przyrodniczego w centrum Białegostoku przedstawił mgr inż. Łukasz Kolendo (Politechnika Białostocka, Katedra Ochrony i Kształtowania Środowiska), a różnorodność biologiczną na poziomie florystycznym i zbiorowisk roślinnych śródmiejskiej strefy Białegostoku przybliżyła uczestnikom konferencji mgr inż. Monika Kolendo (Politechnika Białostocka, Katedra Ochrony i Kształtowania Środowiska).

W wystąpieniach Sesji IV dominowały ponownie zagadnienia związane z biochemią i fizjologią roślin. Mgr Ewa Oleńska (Uniwersytet w Białymstoku, Zakład Genetyki i Ewolucjonizmu) przedstawiła kwestię interakcji roślina-bakteria jako czynnika tolerancji roślin naczyniowych na metale ciężkie. Mgr Iwona Biziewska (Uniwersytet w Białymstoku, Zakład Biochemii Roślin i Toksykologii) omówiła zagadnienie fitoremediacji jako alternatywy względem dotychczasowych metod stosowanych dla zachowania czystości środowiska. Sposoby odpowiedzi roślin na niedobory fosforanów w glebie zreferowała mgr Ewa Żebrowska (Uniwersytet w Białymstoku, Zakład Fizjologii Roślin), a występowanie grzybów i organizmów grzybobodobnych w rzece Świsłocz w profilu granicznym z Białorusią w miejscowości Bobrowniki zaprezentowała dr hab. Bożena Kiziewicz (Uniwersytet Medyczny w Białymstoku, Zakład Biologii Ogólnej).

Sesję piątą poświęcono zagadnieniom skupionym wokół mikologii i lichenologii. Dr Zofia Tyszkiewicz (Politechnika Białostocka, Katedra Ochrony i Kształtowania Środowiska) przedstawiła wpływ odwodnienia torfowisk na skład zbiorowisk grzybów glebowych. Następnie dr Katarzyna Kolanko (Uniwersytet w Białymstoku, Zakład Botaniki) przybliżyła informacje na temat bogactwa porostów borów sosnowych w Polsce północno-wschodniej, a dr Anna Matwiejuk (Uniwersytet w Białymstoku, Zakład Botaniki) różnorodność bioty porostowej Ełku w województwie warmińsko-mazurskim. Mgr Sylwia Kiercul

(Politechnika Białostocka, Katedra Ochrony i Kształtowania Środowiska) zaprezentowała następnie wpływ antropopresji na biotę porostów niewielkiej podlaskiej wsi Krynickie.

Ostatnia, szósta sesja, pierwszego dnia konferencji dotyczyła zagadnień genetyki i monitoringu zasobów naturalnych. Referat dr Katarzyny Jadowszczak (Uniwersytet w Białymstoku, Zakład Genetyki i Ewolucjonizmu) poświęcony był wpływowi fragmentacji środowiska na zmienność genetyczną reliktowych gatunków brzoź *Betula humilis* Schrk. i *B. nana* L. w Polsce. Mgr Marta Szal (Uniwersytet w Białymstoku, Zakład Botaniki) w swoim wystąpieniu przedstawiła wstępne wyniki badań paleoekologicznych, umożliwiające określenie chronologii wielkoobszarowych odlesień na terenie Puszczy Galindzkiej, a dr Beata Matowicka (Politechnika Białostocka, Katedra Ochrony i Kształtowania Środowiska) kwestię monitoringu zagrożonych gatunków roślin na torfowisku Rynki w Narwiańskim Parku Narodowym.

Istotną częścią drugiego dnia konferencji były warsztaty terenowe pod hasłem „Rośliny chronione i gatunki inwazyjne w Dolinie Biebrzy – trwanie i migracja w zmieniających się warunkach środowiska”. W tym roku poświęcono je praktycznym metodom rozpoznawania inwazyjnych i chronionych gatunków roślin na terenie Biebrzańskiego Parku Narodowego. Trasa sesji terenowej wiodła wśród malowniczej scenarii Doliny Biebrzy, tj. od Wizny, przez Bagno Ławki, Gugny, Twierdzę Osowiec po Sośnię. Uczestnicy konferencji mieli możliwość obcowania z przyrodą, poznania licznych gatunków roślin, a o najciekawszych walorach Biebrzy opowiadała dr Ewa Pirożnikow z Zakładu Botaniki Uniwersytetu w Białymstoku. Warsztaty terenowe zakończyły się w stacji terenowej Instytutu Biologii Uniwersytetu w Białymstoku w Gugnach obiadem oraz dyskusją i podsumowaniem spostrzeżeń zebranych w trakcie zwiedzania najpiękniejszych zakątków Biebrzańskiego Parku Narodowego.

Uczestnicy konferencji otrzymali opublikowane streszczenia wszystkich referatów. Wymiernym efektem końcowym konferencji jest wydanie monografii PTB przy finansowym

wsparciu Wojewódzkiego Funduszu Ochrony
Środowiska i Gospodarki Wodnej w Białymstoku.

Grażyna ŁASKA, Sylwia KIERCUL